

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Aradi és Banat kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége hivatalos lap-
ja. Egyesülve a timisoarai „Az Ipa-
ros”-al és a „Fodrász Ujság”-gal.

„Tiszteld a tisztas
ipart!”

Situația generală

Pe piață, situația continuă să fie nefavo-
rabilă. Cererile de mărfuri sunt în genere fo-
arte reduse. Producătorii industriali luptă cu
dificultăți tot mai mari. Aprovizionările cu
materii prime merg greu; taxe și mereu taxe
la import provoacă scumpirea mărfurilor.

În același timp prețurile oferite de cum-
părători sunt inferioare celor de pe piață. Re-
colta se anunță mediocră și prețurile la ce-
reale au cedat în ultimele zile, astfel că po-
pulația rurală nu va avea anul acesta o pute-
re de cumpărare mai mare decât în anii tre-
cuți de criză grea.

În industria textilă, în special la artico-
lele de mare consum criza e resimțită cel mai
mult. Clientela păstrează rezervă și când
cumpără cere mărfurile în condițiuni excep-
țional de avantajoase. Industriașii sunt din
această pricină îngrijorați de situația în care
sunt puși să lucreze. În plus vin și dificultă-
țile de import. Sute de războaie sunt în in-
activitate din pricina lipsei de fire. Fabricile
textile se văd amenințate de a nu putea avea
la timp mărfurile de sezon și de a beneficia
cât de puțin de consumul, chiar așa redus cum
este.

În industria de petrol situația nu e nici
ea prea bună. Exportatorii au fost alarmați
de înștiințarea Băncii Naționale că denunță
acordul pentru predarea devizelor. Aceasta
ar fi însemnat noi încurcături și pagube
pentru petroliști și mai cu seamă noi trata-
tive, care n'ar fi fost de loc în favoarea ex-
portului nostru.

În industria forestieră speranțele născu-
te la încheierea acordului cu Germania au și
început să fie înșelate. Dificultăți cu caracter
tehnic împiedică desfacerea mărfurilor no-
stre forestiere pe piața germană. De aseme-
ni s'au ivit greutăți la exportul în Grecia și
Egipt.

În industria metalurgică se lucrează în-
că cu intensitate. Se execută comenzi pentru
construcții a. căror sezon e foarte înaintat.
În bună parte întăzierile provin și din pricina
lipsei la timp a materiilor prime.

În industria alimentară sezonul e pe ter-
minate și consumul a scăzut simțitor.

Nem kell külön számlabélyeg a részletfizetéseknek.

A pénzügyi ellenőrző közegek az utóbbi idők-
ben nem ismerik el helyesnek azt, hogy a szá-
bályszerűen lebélyezett számlákon az egyes cé-
gek a számla kifizetését, vagy a számlán tör-
tendő részletfizetéseket külön nyugtából egy alkal-
mazása nélkül nyugtatják.

A reklamáló pénzügyi közegek álláspontja
helytelen, mert a központi bélyegügyi bizottság
1927 szeptember 9-én kiadott rendelete értelmé-
ben minden olyan nyugtatás, amely a szabálysze-
rűen lebélyezett számlán történik és ezen számla
összegét meg nem haladja, külön nyugtából egy le-
rovásának kötelezettsége alól mentes akkor is,
ha több különféle időben történt nyugtatásról
is van szó.

A központi bélyegügyi bizottság döntvénye
törvényerővel bír.

Régi dicsőségünkben gyökeredzik a jövőnk

Azért mester az iparos, mert nem gyárt, hanem alkot

Valójában csak a kézműipar a nemzeti ipar, mert a nehéz-
ipar nemzetközi tőkével működik és nem a hazai gazdasági
tényezőket, hanem a nemzetközi tőkét gyarapítja.

Írta: REINHART GYULA

Ne tagadjuk és ne szépítsük: a kézműipar su-
lyos válságba jutott. Meg kell gyógyítani, na nem
akarjuk, hogy a társadalomnak ez az egyik leg-
fontosabb rétege végleg elpusztuljon.

A művelt nyugati államokban ezt a bajt már
előbb észre vették és igyekeznek megtalálni az
eszközöket, hogy a kézműipart ismét felemeljék
arra a piedesztálra, amelyet a régebbi időkben
elfoglalt s amelyet méltán megérdemel ma is.

Látjuk, hogy itt, nálunk is sorra kerülnek a
törvényjavaslatok, melyeknek nincs egyéb céljuk,
mint megszervezni a kézműipart, illetve olyan tör-
vényes szerveket alkotni, hogy az azokba besorolt
iparosság ismét életképes és versenyképes legyen.
Ez azonban távolról sem elégséges még az údvös-
séghez. Ha ilyen szervezetekkel lehetne kézmű-
ipart teremteni vagy a meglevőt fejleszteni, úgy
a megoldás igen könnyű lenne.

A kézműiparosság az évtizedes reménytelen-
ségben elfásulva maga se tudja, mit kívánjon. Ma-
ga se tudja, hogy a szigorú képesítés a megoldás,
vagy a mestervizsga, esetleg a kézműveskamara,
a kontárok kiiktatása, a nagyobb állami közszállítá-
soknak a kisipar számára való biztosítása, a be-
vezetendő numerus clausus vagy pedig a tanoncok
számának legkisebb számban való megállapítása
olyan intézkedések, amelyek megakadályozzák,
hogy a versenytársak ne tanulhassák meg a mes-
terséget s így monopóliumot és privilégiumot
juttassanak a meglevőknek, — hozná meg a ment-
séget a kézműipar fenyegető csődjé ellen.

Melyik az a titkos alkimia, mely ismét jólét-
hez juttatja a kisiparost, biztosítja számára a
vagyonszerzést és a derűs, nyugodt öregkort.

Valahol, valami hibának kellett történni, hogy
a városok iparos polgársága, amely a hatalom bir-
tokában volt, annyira lecsuszott, hogy ma már
a legelémibb szükségleteit sem tudja munkájával
fedezni és hovatovább helyrehozhatatlanul lesü-
lyed a mincstelenek sorába.

Ha visszapiillantást vetünk a gazdaságtörté-
nelem kódexében, meg kell állapítanunk, hogy a
kézműipar az ősfoglalkozások közé tartozik, amely
megelőzte a földművelést, mert a földművesmun-
kához szükséges munkaeszközöket már az ipar ál-
lította elő. Fontossága pedig abban állott, hogy
olyan javakat alkotott, amelyek azelőtt nem vol-
tak és amelyeket a természet önmagától létrehoz-
ni nem tudott.

A fejlődés későbbi folyamán arra törekedett,
hogy a legjobbat termelje, a legszebbet hozza lét-
re. Nem a kereset, a pénz volt az egyedüli célja,
hanem a művészi lélek kielégülése. Az áru minő-

sége és nem a mennyiség, vagy a termelés kibő-
vítése volt az elérendő cél.

Sajnos, az idők az utóbbi évtizedekben meg-
változtak. A minőség rovására a többlettermelés lett
a jelszó. A kézműipar lecsuszott a régi erkölcsi
alapról, amit a múltban elfoglalt. A gyatán elő-
állított tömegáru, amelyet a gyárak gépekkel ál-
lítottak elő, elárasztotta világot és a kézműipa-
rosnak vagy lépést kellett tartania versenytársá-
val, vagy át kellett adnia helyét.

A kézműiparosból, aki keze munkájával mű-
vészi dolgokat hozott létre, gépalkatrész lett, a
mely csak arra való, hogy a végtelen szalagon elő-
re csuszó félgyártmányon egy-egy automatikus
kézműmozdulattal ő is javítson valamit.

Kérdés, hogy a nagy gyárak, amelyek fel-
szippantották a kézműipart, a maga képzett segéd-
személyzetével együtt, hasznára voltak-e? Nem
volt-e hiba, hogy gyengéknek bizonyultak, ami-
kor a kézműiparosok külön-külön állottak ellen a
minden akadályt eltipró tőkének, amely a mam-
mut-vállalatokat létrehozta és amint érdeke úgy
kívánja, kicsit-nagyot egyformán el is pusztít?

Elképzelhető volna-e, hogy ötszáz önálló ipa-
rost, mint amilyen erőt az aradi „Astra” gyár
képvisei, családostól, műhelyestől át lehessen he-
lyezni az ország egyik végéből a másikba, hogy
aradi példával éljek? Jól emlékszem az aradi
Weitzer vagongyár alakulására, mikor egyszerre
üresek lettek az aradi iparos műhelyek, melyek-
nek segédszemélyzete a gyárban vállalt munkát
és követte őket a mesterek egész sora. Egyszerű
gyári munkásokká váltak; elveszték a kézműipari
számára, mert a gyár kiolt belőlük minden ambi-
ciót és minden fejlődési lehetőséget.

Hányszor olvassuk, hogy valamely kartell vi-
rágzó iparvállalatokat zárt be, szélnék eresztve
munkások és hivatalnokok ereit, hogy áremelési
vigen keresztül valamely ipari cikk monopolizá-
lásának érdekében.

Mégis az összes kedvezményeket, az iparpár-
tolást, az államegélyt, a közszállításokat, vámvé-
delmet egyedül a nagyipar kapja és a kézműipar-
nak semmi sem jut. Pedig valójában csak az utób-
bi a nemzeti ipar, amely a népben gyökereszk és
a hazai nyersanyagok feldolgozásában áll ki ma-
gát.

A kézműiparnak újból el kell foglalnia azt a
helyet, amelyet a múltban elfoglalt. Viszra kell
térnie a művészi irányhoz. Az egyéni ízlésnek
és szakavatottságnak el kell hártania az összes
akadályokat, amelyek fejlődését hátráltatják.

A mester szónak ismét meg kell adni azt a

tisztességet, amelyet évszázados munkával kiérdemeltünk. Alkossan a mester ezután is mesterműveket, állandó értékeket, amelyek túléljék megalkotójukat.

Ha ezt el tudjuk érni, amit szentül hiszek, újból virágozni fog a kézműipar és megelégedett lesz a kézműiparos.

A nyugati országok kézműiparosága ezen az úton halad. Igyekezünk utólagni őket.

MI AZ, VENDEGLŐS UR?

Rosenzweig, a felesége és négy gyereke beállítanak egy nyári vendéglőbe. Rosenzweig rendel két korsó sör és négy üres poharat a gyerekek számára. Astán rendel egy pár virsli és ecetet, olajat, mustárt, hat tányért és ugyanannyi eszőpöcöt kér hozzá. Rosenzweigné hat keménytojást hozott magával. Aztán szétszórja a magukkal hozott kenyeret is, miközben hol sőt, hol paprikát, hol szalvétát kérnek a pincértől.

A vendéglős egy darabig távolról nézi a dolgot, aztán dühösen és köszönés nélkül megy el az asztaluk mellett. Rosenzweig utána szól:

— Kérem, kérem.

— Mi tetszik?

— Mi az, vendéglős ur, hogy ma nincs katonaság?

Két év statisztikája a fűrészaruk hazai piacáról

A konjunkturakutató hivatal kimutatása szerint a fűrészaruk fogyasztása a következő képet mutatja 1934 és 1935 évek első felében hazai piacunkon:

A fogyasztás csökkenésével párhuzamosan a fűrészaruk termelése 10.8 százalékkal, a készletek pedig 8.2 százalékkal csökkentek. A kivitel 9 ezer tonnával lett kevesebb, 353 ezer tonnáról 344 ezer tonnára esett vissza. A tűzifakivitel visszaesése körülbelül 9.300 tonna volt. Egyéb faárak kivitele 9 ezer 400 tonnával emelkedett.

A következőkben ismertetjük a nagyban árakat Bucurestiben fűrészarukban és parkettben köbméterenként a tízezer kgr. tűzifát tartalmazó vagononként franco, a pályaudvaron:

Asztalosárú: tölgy januártól mostanáig 3. 600, kidolgozott tölgy és gerenda januártól kezdődően változatlanul 2.800, háromméteres gömbölyű tölgy oszlop 1935 júniusáig 1.200, júniustól 1.400 lei.

Fenyő asztalosárú 1935 januárban 1.450, februártól 1.500. Kidolgozott fenyőgerenda 1935 januárjában 1000, februártól kezdve 1.050.

Faragott fenyőgerenda 1935 januárjában 700, februártól júniusig 725, júniustól mostanáig 700.

Fenyőpalló januártól mostanáig 1.100.

Fenyődeszka 1935 januárjában 925, februártól 950.

Zsindely 1935 júniusig 800, júniustól 850.

Elsőosztályú parkett 1935 januárban 140, februártól júniusig 145, június és júliusban 165, augusztusban 180. Másodosztályú parkett 1935 januártól júniusig 110. Június-júliusban 115, augusztusban 126.

BRIDZS.

Kucsera sehogyan se tud belenyugodni, hogy a lakása egy idő óta valódi bridsz-szánya. A felesége bridszel, a lányai bridszelnak, az anyósa bridszel és a leggyanúsabb férfiak tömege jár fel hozzá állandóan bridszeln.

— De hát miért bánt ez téged? — kérdezi Ficera.

— Mert a bridsz erkölcsösen játék.

— Nana!

— Hát idehallgass, a minap is miket hallottam át a szomszéd szobába.

— Na, miket?

— A feleségem ékes német nyelven rászólt a Kovácsra: Pali, reizen Sie mich nicht.

— Na és?

— Na és a Pali visszaszólt: Rassin, decken Sie sich auf.

— Na és?

— Na és a feleségem erre azt mondta: Ich leg mich nieder.

— Na és?

— Na és a Kovács ur erre így szólt: Ich hab keine Figur.

Sérelmek, panaszok és mentő-ötletek az aradi ipartestület előjárósági ülése előtt

Nyelcvanezer lejt tesz ki az aradi ipartestület aggmenház-alapja. Mindent el kell követni, hogy ne aludjon el az „Aradért” mozgalom. — Kontárok grasszálnak az aradi és megyei építkezéseknél.

Minisztertanács elé viszik az ipartestület és munkakamara hatásköri összeütközésének problémáját

Kedden délután zajlott le igen érdekes tárgysorozattal, de a tagok meglehetősen gyér részvétele mellett, Moskovitz Izidor alelnök elnöklével, az aradi ipartestület rendes havi előjárósági ülése.

Dolga Mircea ipartestületi titkár beszámolt a jelentésében arról az akcióról, amelyet az aradi munkakamara kezdeményezett a kontárprobléma végleges megoldása érdekében. Az aradi városi ideiglenes bizottság a kontárok ellenőrzése céljából megfelelő hivatali apparátust bocsátott a munkakamara rendelkezésére. A munkakamara megkeresést intézett az ipartestülethez, kérve, hogy küldjön ki az is kontárellenőrző delegátusokat az akció elősegítésére. Az ipartestület alelnöke Krón Lénárd társelnököt és Dolga Mircea titkárát küldte ki a kontárellenőrző bizottságba, de az akció máig sem indult meg.

NEM FOLYNAK BE A TAGDÍJAK.

Érdekes adata a titkári jelentésnek, hogy a két hónappal ezelőtt megtartott nyári előjárósági ülés óta összesen 14 aradi iparos szüntette be iparát és 43-an kaptak új iparendélyt.

Az ipartestület bevételeinek félévi kimutatásából kiderült, hogy hátralékos tagdíjakból 72.769 lej olt be és folyó tagdíjakból 24.942 lej. A befolyt összegek felét se teszik ki az e címeken előirányzatba vett összegeknek. Beiratási díj címen 10.400 lej folyt be, ami mindössze sem egészen egyharmada az előirányzatba vett összegnek.

Elnök e kérdés tárgyalásánál bejelenti, hogy az ipartestület interveniál az ipari és kereske-

delemügyi miniszternél, kérve, hogy adjanak módot az ipartestületi tagdíjak hatósági úton való behajtására.

SIRALMASAN MŰKÖDIK AZ ARBITRAZS-BIROSG...

Elnök ezután bejelentette, hogy a végzett munka díjazásáról szóló törvény alapján Aradon működő választott bíróság siralmas viszonyok között szolgáltatja a megszolgált munkák díjazása érdekében indított perek ügyében az igazságot. Tízennégy, sőt tizenöt ízben tartanak tárgyalást egy-egy ügyben és az iparos ülnökök egyáltalában nem kapják meg a maguk jogos tiszteletdíjait. Érthető így, hogy az iparos ülnökök nem jelennek meg a tárgyalásokon, az alelnöki bírő újabb ülnököket kénytelen kiküldeni és így megy ez a kitűzött és meg nem tartott tárgyalások sorozatán keresztül. Súlyos baj az is, hogy az összesség terhei arra a néhány iparosra szakadnak, akik az ülnökök névsorában szerepelnek. Többféle terv merült fel arra, mit tegyen az ipartestület, hogy a súlyos sérelem orvosoltassék. Gondoltak arra is, hogy átirnak a törvényszéki főelnökhöz, sürgős intézkedést kérve a fent említett perek gyorsítása érdekében és azért, hogy az iparos ülnökök napidíjait utalják ki. Ezt a javaslatot azonban nem hivatalosan tette meg Moskovits alelnök, hanem az ülésen meg nem jelent ipartestületi ügyész jogi szakvéleményétől tette függővé, hogy az ipartestület részéről mi történjék ebben a kérdésben. Az előjáróság ilyen értelemben döntött és az elnökséget bista meg az intervenció megtételével.

Rövidesen felállítják az aggmenházat

A tárgysorozat következő pontja az aradi ipartestület által felállítandó aggmenház ügye volt. Az előzetes tervek szerint már szeptemberben meg kellett volna nyílnia az aggmenháznak, de a berendezési munkálatokat vállaló iparosok nem készültek el. Remélhető, hogy a munka rövidesen befejezésre jut és sor kerül a benépesítés problémájának megoldására is. Az aggmenház-alap összege ma már felül van a 80.000 lejen. Az aradi munkakamara elnöke ígéretet tett, hogy a berendezés céljaira nagyobb összeget szavaztat meg a kamarával, sőt azt is megígérte, hogy a munkakamara rendes évi általánnyal fogja támogatni az aggmenház nemes célkitűzését. A lugoji Textilgyár huszonhárom párnahuzat elkészítésére elégséges két vég gyoicot ajándékozott az aggmenház akciójának, a Klinger-féle st. gheorghei Textilgyár szintén küldött ajándékesomagot és minden valószínűség szerint részt vesz az akcióban az aradi Textilgyár is.

„ARADERT”...

Elnök ezután a közelmúltban megtartott konferenciáról számolt be, amely Cotliu Romulus dr. ipartestületi ügyész, az újonnan kinevezett interimár bizottsági elnök és az ipartestületi elnökség tagjai részvételével zajlott le. A konferenciáról részletesen beszámolt „Az Iparos”. Itt csak azt emeljük ki, hogy Moskovitz Izidor beszámolójában különösen az állandó aradi iparos kiállítás felállításának és az aradi városi üzemek által végzett kontármunka beszüntetésének kérdését említette meg, mint a konferencia két legérdekesebb pontját. Az állandó aradi ipari kiállítás érdekében szállítási tarifakedvezményt foglalkozni a CFR-től, valamint azt, hogy az államvasut adjon a kiállítás látogatóinak kedvezményes vasuti jegyet és végül interveniál fog-

nak a kormánynál a kiállítás céljait szolgáló anyagi támogatás érdekében is. Az „Aradért” mozgalom ügyében a konferencián felmerült javaslatokat az ipartestület elnöksége írásba foglalva benyújtotta Cotliu dr. polgármesternek, aki a memorandumot az illetékes bizottsághoz már el is juttatta.

NINCS ORVOSSÁG A VÁROSI KONTÁRMUNKÁK ELLEN?

Ami a városi üzemek által végzett kontárkodást illeti, megállapította az ipartestület, hogy a város által végzett ipari munkában részt vevő segédek sehol sincsenek bejelentve. A városnak semmilyen iparendélye nincs, szakképzett munkavezetőket nem alkalmas és így föltétlenül törvénytelen, hogy a fentiek ellenére is ipari tevékenységet űz. A konferencián Cotliu polgármester árjegyzéket kért az ipartestülettől a különböző munkákra, azaz, hogy össze fogja hasonlítani, tényleg kevesebbe kerül-e, hogyha a város nem házikelésben, hanem iparosoknál dolgoztat. Az ipartestület ilyen árjegyzékek elkészítését feleslegesnek tartja, mert az összehasonlítás elé elháríthatatlan akadályok háruznak. Az illetékes városi hivatalok úgy könyvelik el a költségeket, ahogy akarják és így természetesen az általuk vezetett könyvekben előnyöknek mutatkozik a házikelési ipari munka.

Több előjárósági tag panaszkodik, hogy a tűzoltó laktanyánál folyó építkezési munkálatok és a városi kórház javítás munkálatai jelenleg is kontárkézen vannak.

A MEGYE IS ARLETTES NÉLKÜL DOLGOZTAT

Tulpure Ioachim panaszkodik, hogy a megye is árlejtés nélkül, házikelésben végeztes épít-

Felülvizsgálják a forgalmi adó behajtási módját.

A nagyiparosok egy küldöttsége járt a napokban a pénzügyminiszteriumban, ahol serelemzte a forgalmi adó kivétele és behajtása körül alkalmazott eljárásokat.

A forgalmi adó tudvalevőleg az áru tényleges ára után fizetendő, igen sok pénzügyigazgatóság azonban a szállítási költségekre, sőt az áru után fizetendő adóra is kiveti a forgalmi adót, amely ilyenkor pl. 6 százalékról 6.75 százalékra is felel.

A helyiügyi igazgatóság most tanulmányozás tárgyává tette az ügyet és a jövő héten határozatot ad ki, amelyben precizizálja a forgalmi adó behajtására vonatkozó eljárást.

Valószínű, hogy a serelemeket orvosolni fogják, mert a most követett eljárás ellentétben áll a törvény szellemével.

IN TURNEU.

In provincie, teatrele vin intotdeauna cu un personal incomplet şi vin cu piese din cele mai inferioare. Această din cauză că ignoră complet gustul şi cerinţele provincialului.

Pe scenă se joacă, o piesă patriotică. În sală numai câţiva spectatori. Totuşi şi aceştia au început să murmure.

Un actor infuriat, ţese la rampă şi ştrigă: — În să fiţi cuminiţi; nu uitaţi că suntem mai mulţi decât voi!

MAR TE IS KEZDED?

Grünne egy pár harisnyát vett magának. Gyönyörű szürke selyemharisnyát. Boldogan mutatja a férjének, aki így szól:

— Már te is kezdted ezekkel a testszínű harisnyákkal?

Meg akarják hosszabbítani az üzletbérleteket a Vadul Commercial életbe lépéséig.

Több ízben foglalkoztunk azzal a mozgalommal, amelyet a „Kereskedők Egyesült Frontja” című alakulat indított a Vadul Commercial törvénybe iktatása és az üzletbérletek meghosszabbítása érdekében.

Mint most értesülünk, a Kereskedelmi és Iparkamara Szövetsége szintén intervenált az igazságügyminiszteriumban az üzletbérletek meghosszabbítása érdekében, amelyek — mint ismeretes — október 20-án (Ardealban november 1-én) lejárnak. Az intervenció legalább hat hónapra kérte a bérletek meghosszabbítását, hogy az alatt az idő alatt a „Vadul Commercial”-t is megszavazhassák.

A „Kereskedők Egyesült Frontja” a múlt héten Pop Valer igazságügyminiszter elé vezett küldöttséget ugyane célból. A miniszter kijelentette, hogy maga is az üzletbérletek hat hónappal való meghosszabbítás mellett van, de meg kell nyernie évégből a miniszterelnök beleegyezését is.

A „Vadul Commercial”-t illetőleg az igazságügyminiszter kijelentette, hogy az a kereskedelmi miniszter hatáskörébe tartozik.

NASZUTON.

Ficora nászuton van ifjú nejevel. Egyik kis városban a hotel portása megkérdesi tőle:

— Parancsolni méltóztatik egy szép két ágyas szobát?

— Feleslegesen. Ha egyedül vagyok, se fekszem két ágyban.

Keresztény iparosok nemzetközi kongresszusa Budapesten.

Most nyílt meg Budapesten a keresztény iparosok nemzetközi kongresszusa. A kongresszusra különböző országokból több száz főnyi résztvevő jelent meg. Igen népesek a lengyel, osztrák, német, svájci, francia, olasz, cseh és finn küldöttségek. Képviseltek magukat a kongresszuson az utódállamok is.

A kongresszus megnyitó beszédét Bornemisza Géza (ipariügyi) miniszter mondta, aki szívesen üdvözölte a külföldi vendégeket.

TROMF.

— Hogy lehet magának olyan nagy füle?
— Igaz van, az én fülem túl nagy egy embernek, de viszont maga se tagadhatja, hogy a magáé túlságosan kicsi egy számárnak.

Megindult Aradon a kontár-iparosok hatósági üldözése

A munkaügyi felügyelőség hajtja végre a miniszteri rendeletet. — Nemcsak Aradon, hanem a megyében is folyik a kontárok megrendszabályozása.

Máris több büntető jegyzőkönyvet vettek fel Aradon

Miniszteri rendelet és a vonatkozó törvények alapján az aradi munkaügyi hatóságok a legerélyesebb ellenőrzést kezdték meg a kontár-iparosok ellen. Mindazon iparosok, akik iparendély nélkül vállaltak munkát, szigorú büntetést szenvednek. A munkaügyi felügyelőség közgei révén megkezdte az iparosok ellenőrzését s arra a tapasztalatra jutott, hogy Aradon és a megyében eléggé nagy számban dolgoznak engedély nélküli iparosok, akik természetesen az adófizető és más közterhekkel viselő iparosoknak veszedelmes konkurrenciát jelentenek.

Az aradi munkaügyi felügyelőség kiküldöttje.

részéről megállapítást nyert, hogy Curticion, Zadarlacon, Micalacón több iparos engedély nélkül dolgozik, ugyancsak Aradon is több iparendély nélküli asztalos vállalt munkát. A munkaügyi felügyelőség jegyzőkönyvet vett fel a kihágásokról s azokat felterjeszti a munkaügyi bírósághoz, amely a törvényes szankciókat alkalmazza az iparendély nélküli dolgozó iparosokkal szemben. Különben is Aradon a közeli napokban sokkal szigorúbb ellenőrzés veszi kezdetét s nemcsak azok ellen indítanak eljárást, akiknek nincs iparendélyük, hanem azok ellen is, akik kontár-iparosokkal dolgoztatnak.

Aradra költözik egy nagy fűrészüzem

Az „Aradért” mozgalom érdeme, hogy a városban való letelepedés iránt egyre több iparvállalat érdeklődik.

Végre egy jó hír: Az „Aradért”-mozgalom iránti érdeklődésre jellemző, hogy Cotioiu Romulus dr. polgármestert most ismét fölkereste egy gyárvállalat megbízottja, aki telepengedélyezés ügyében kíván tájékozódni a polgármesternél. Erre vonatkozólag Cotioiu Romulus dr. a következőket mondotta:

— Az „Aradért”-mozgalommal kapcsolatos érdeklődés legujabb jelentkezője: egy fűrész-

gyár, amelynek arányaira nézve elég, ha annyit mondok: Aradon 120, a megyében pedig 3—400 munkást kíván foglalkoztatni. Ohajtása pedig mindössze annyi, hogy a letelepedéshez szükséges bürokratikuss formáságokat a lehetőség határaihoz mérten csökkentse. Ezt természetesen meg is ígértem és azonnali utasítottam az illetékes városi szervet, hogy a gyárvállalat letelepedését a hivatalos eljárás során feltétlenül gördítsék elő.

Csak házbérre és élelmezési célokra szabad nyugdíjilletménynek ellen végrehajtást foganatosítani.

Ismeretes, hogy a nyugdíjasok illetményéből csak élelmiszerr, lakásbérre és tartásdíjra lehet végrehajtást, illetve foglalást vezetni. Múltán a törvény e tekintetben nem egészen világos, most egy olyan döntés provokálásával kísérleteznek, amely a nyugdíjasok illetményére textil és cipőárakból eredő követelések foglalását is elrendeli.

Szeptember 18-án tartott a kuji járásbíró-ság ilyen ügyben tárgyalást, amelynek döntése még nem ismeretes.

IDILÁ BALNEARĂ.

— Duda, te iubesc la nebunie!

— Voi ce grăbit eşti. Sunt numai câteva minute de când ne cunoaştem.

— E adevărat, dar stau în localitate numai câteva zile.

Kötelező iskolai

diákegyenruhák, önkéntesek katonai felszerelése

a koncentrációs bevonulásokra ujonnan előírt egyenruhák olcsón, gyorsan és jutányosan

MARIȚA

egyenruha és polgári szabóságában ARAD, Str. Brancovici 5.

Molnár Ferenc-estély,

az aradi Iparos Otthonban,

E hó 12-én tartja jutalomestélyét Kozma Hugó, az aradi színház népszerű tagja. Molnár Ferenc két pompás játékát hozzák ez alkalomból színre és azonkívül változatos kabaré-műsort. Kozma Hugón kívül fellépnek Inke Resz, Felhő Ervin, Gömör Emma, Hegyessy Magda és még sokan mások, az aradi színház legjava erői közül. Belépődíj nincs. Műsor megváltása azonban kötelező.

A szesz és a monopólpálinka ára.

A szeszszindikátus memorandummal fordult a pénzügyminiszteriumhoz és kérte, hogy a szesz-monopól hozza forgalomba a cukkát is. Ezáltal a cukka adójából befolyó évi jövedelmet 240 millió lejre lehetne emelni.

A szeszgyárosok ezenkívül kérték azt is, hogy a 95 fokos szesz árát 80 lejben, a 10 fokos monopólpálinka árát pedig 8.50 lejben állapítsák meg detailsben, ami igen alkalmas lenne a fogyasztás emelése és a monopól jövedelmeinek fokozása érdekében.

Hajmosó és hajszárító
készülékek és más
fodrászati cikkek
olcsón, szakszerűen
Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
veit Dengi-ház.

Helyzetjelentés a faárak hazai piacáról

Szakkörök szerint a belföldi piacon a fenyőanyag és tűzifapiac forgalma vontatott, nehézséges és a keményfapiac menete is közepes csupán. A fenyőanyag belföldi üzletmenete változatlanul gyenge és általánosságban nem felel meg a várakozásnak. Egyes vidékeken az építkezések tempója teljesen lanyha, viszont más vidékeken, főképpen pedig Ardeal néhány nagyobb városában, az építkezési tevékenység erős keresletet hozott létre, az árak azonban mindenütt tartottak. A fuvardíjkedvesmény megszüntése 25-30 lejes emelkedést hoz.

A fenyőanyagpiac komoly nehézségekkel küzd a vagonhiány miatt.

Az e téren mutatkozó nehézségek egyre komolyabb gondot okoznak a szakkereskedelemnek. Faragott fában a kereslet kissé megélénkült és az árak megemelkedtek.

Magyarország felé irányuló kivitelünk azonban az utóbbi hetekben örvendatosan megnövekedett.

és hír szerint a határmenti vámhivatalokat elhalmoszták vagon-igénylésekhez szükséges vámokmányokkal úgy, hogy a magyarországi kivitel a legközelebbi időben nagyobb lendületet vesz. A kikötőkben viszont szélcsend uralkodik, az árak nyomottak.

A belföldi tűzifapiacra a díjazabásváltozást követő táhlenség uralkodik.

Az üzleti szélcsendet csak hangsúlyozza az egyre súlyosbodó és itt is élesen mutatkozó vagonhiány.

Ezidény egyébként nem következett be a szokásos árnullázása, hanem.

az árak minden átlamot nélkül mintegy 10 százalékkal felszöktek.

Ennek oka elsősorban a kivitel fellendülésében keresendő. Tekintettel bizonyos kormányrendeletekre, valószínűnek látszik, hogy a kistermelők által forgalombahozott tűzifamennyiség a jövő évben 50-60 százalékkal csökken. A magyarországi kivitel egyébként e téren is nagy lendülettel indult meg, elsősorban Szeged-csanádi viszonylatban.

A belföldi keményfapiac forgalma közepes. A bútorigar már nagyraabban áttért az enyvezett lemez használatára és e téren minimumra csökkent a lombfa fogyasztás. Az ország két nagy vagon- és gépgyáránál, az aradi Astránál és a szatmari Uniónál, a Brasovba való költözés miatt egyelőre szünetel az anyagbeszerzés. Október 17-én az államvasut 8000 köbméter tölgy-műhelyanyagra tart versenytárgyalást és szakkörökben ezirányban nagy érdeklődés nyilvánul meg. A furnagyártás és hántás céljaira alkalmas rönkök terep megélénkült a kereslet, az árak megemelkedtek. Ugyancsak megemelkedtek a tölgyáru ára is.

miután mindennemű lombfaanyag iránt meg-nyilvánuló külföldi kereslet

elsősorban tölgyáru iránt érdeklődik. Külföldi viszonylatban hársanyagban és tölgydongában is élen érdeklődés mutatkozik, míg bükk-fűrészárban a csekély túlkínálat miatt allanyhultak az árak.

NACHBARN

— Mit wem hat denn Ihre Frau gestern abends so geschimpft?
— Mit dem Hund.
— Armes Tier; wir hörten, dass sie ämmt drohte, ihm den Haustorschüssel zu entziehen.

Üzemet bővíti a Mustad-gyár.

A Mustad-konzern érdekkörébe tartozó O. Mustad & Fii galati patkószeggyár, több speciális gépnek Norvégiából való behozatalára nyert engedélyt.

FALSCH.

— Warum kauern Sie eigentlich unter dem Tisch?
— Ich habe fürchterliche Bahnschmerzen.
— Das ist ja falsch; da klettert man doch auf den Kasten.

Panaszai áradatát újabb memorandumba foglalta az UGR a behozatali vámtételek emelése ellen

A Romániai Gyárosok Országos Szövetsége terjedelmes emlékiratot terjesztett a kereskedelmi miniszter elé és abban számos panaszt sorolt fel.

Az ország gyárosai és exportörjei érdeklődésének homlokterében jelenleg a vámvezérgazgatóság azon rendelkezése áll, amely az egyes vámtételeket érezhetően növelte.

A gyárosok szövetsége a vámtarifa önkényes módosítását helytelennek találja és utal arra, hogy ezáltal az ország számos gyárvállalata súlyos helyzetbe kerül. A szinesre festett műselyemfonál behozatali vámtételének emelése folytán mintegy 20-30 gyár, sokmillió lejes befektetett tőkével abba a helyzetbe kerül, hogy becsüszinteti a további munkát. További sérelem az, hogy abban az esetben, ha az érdekelte gyáros bizonyos mennyiségű áru behozatalát kéri és a neki járó kvantumot, mondjuk tízezer kilogram-

mot, meg is rendeli, akkor a behozatali engedély kiállításáig csak kilencezer kiló áru behozatalát engedélyezik. Az árut azonban egyáltalában nem szolgáltatják ki, még a kilencezer kilogramot sem, mert a szállítmány tízezer kilogramos tételeben szerepel, amelyre nem tud engedélyt felmutatni. Ilyen formalitások akadályozzák meg néha a behozatalt, mert amíg a formáságoknak eleget tesznek, addig az importőrt károsodás érte.

Ezenkívül a gyáripar nyersanyag-hányban is szenved.

Jelentősen emelte a vámvezérgazgatóság a kaucsuk behozatali vámdíját is azzal az indoklással, hogy a belföldi kaucsukipar fejlődését kívánja elősegíteni. Kérdéses azonban, vajjon a vámvezérgazgatóság hivatott-e arra, hogy ezt különös intézkedésekkel és a törvény módosítása nélkül segítse elő.

Nem vált be a szeszelosztás új rendszere

A szeszjövédék igazgatósága, mint értesülünk, értesítést küldött az új koncesszió-tulajdonosok nagyraabának, amelyben tudomásukra hozza, hogy

miután hónapok óta nem érték el az előírt havi forgalmat, vissza fogja vonni tőlük a koncessziót.

A monopolnak ez az elhatározása teljes mértékben igazolja azoknak a köröknek a felfogását, amelyek már a koncessziók kiadására megtartott árlejtések eredményének láttára megjövendölték, hogy a politikai összeköttetési szempontok szerint megszervezett szeszadási rendszer nem fog beválni és hogy az állam adóbevételei vissza fognak esni.

Ez most annyira beigazolódott, hogy maga a monopol is belátta a tévedését. De a be nem vált szeszelosztók szeszadésának megsemmisítése nem oldja meg a problémát, mert kétségtelen, hogy a szeszjövédék tulszigoru feltételeket állított fel és tulsnagy forgalmat követelt meg a koncessziók új tulajdonosaitól. Eppen ez volt egyik oka annak, hogy azok a cégek amelyek a szeszmonopólium bevezetése, tehát 1932. július óta saját tőkéjükkel, berendezésükkel és gyakor-

lati tapasztalataikkal a leggyakrabban közreműködtek a szeszadás állami megszervezésében, az új koncessziókra kiírt árlejtéseken többnyire részt sem vettek. A régi szakemberek előre tudták, hogy lehetetlen elérni a monopol által előírt minimális forgalmat a mai körülmények között, amikor egyfelől a szeszárak túlmagasak, másfelől pedig a kormány még mindig nem akar már hozzányulni az üzlettulajdonosok adómentes szeszfőzési jogához, amelynek örve alatt rengeteg adózatlan szeszecitált hoznak kereskedelmi forgalomba is, holott a gyümölcstermelők csak saját szükségletükre főzhetnek adómentesen. Azok a kellő tapasztalattal nem rendelkező pályázók, akik politikai összeköttetésekkel dolgoztak, valamint a szövetségek belemertek minden feltételbe, mert nem kereskedői alapon képzelték el az egész üzletet. És alig negyedévi kísérletezés után a szeszelosztás kátyuba jutott.

Most szakkörökben az a kérdés foglalkoztat mindenkit, hogy mit fog a szeszjövédék igazgatósága csinálni? Visszatér-e a régi rendszerre, amikor egy-egy megyében több elosztó is volt, vagy pedig leszállítja a monopol a kötelező minimális forgalmat, amint az új koncessziótulajdonosok már az árlejtéseket követő nap óta követelik.

Porszívó autók Amerikában.

Egyes amerikai városok villa-negyedében a kertek és pázsit tisztán tartását praktikusán oldják meg. Automobilal egybeszerelt óriási porszívókészülékkel állnak meg sorra a kertek előtt és hatalmas csövet vezetve a kertekbe, percek alatt felszívják a lehullott leveleket és egyéb szemetet. Természetesen szűrőberendezés óvja meg a porszívó ventillátort a beporosodástól. A szemetet, ami óriási tartányban gyűlik össze, trágyának értékesítik.

Nemzetközi színszótár.

Az angol kereskedelmi körök elkészítették az első nemzetközi színszótárt. Kétszáznyolcvan különböző színárnyalatot gyűjtöttek össze, ezeket a színeket selyemsávokkal jelölték a különböző civilizált nyelvek elnevezéseinek összehasonlítása után minden egyes színnek nemzetközi nevet adtak.

Ennek a színszótárnak a festékek, azévettel, selyemmel és egyéb színekkel dolgozó kereskedelemben nagy jelentősége lesz, amennyiben ezennel nem kell körülményesen körülírni a különböző színeket, hanem egyszerűen a szótár által feltüntetett elnevezést használhatják.

A színszótárban valamennyi színárnyalat befoglaltatik, így például a kék színnek 80, a fekete pedig negyven változata szerepel.

A modern sütőipar csodagépe.

Londonból jelentik: A londoni sütőipari kiállításán bemutatásra kerültek a modern sütőipar legújabb csodagépei: dagasztógépek, melyek egyszerre három száz lisztből készítenek tésztát, vágógépek, melyek óránként 4000 kenyert váganak, mérlegeinek és csomagolnak, pástétomsütők, melyek óránként 2000 pástétomot készítenek és csomagolók, melyek percenként 85 darab cukorkát csomagolnak.

A kiállításán között kimutatás szerint Anglia évenként 4000 millió kilogram kenyert fogyaszt, amelyek értéke 70 millió font.

SZERELEMBÖL.

— Szerem, éppen most jövök az anyakönyvesektől. Vagyontalansági esküt tettem.
— Vagyontalansági esküt az anyakönyvvezetőnél?
— Igen. Szerelemből nőttem.

Központi fűtéshez szükséges kazánok gyártását kezdi meg a „Ferroemal” R. T.

A „Ferroemal” R. T. többek között központi fűtéshez szükséges kazánok gyártására is berendezkedett, mely cikkben a tavalyi építkezési kampányban is igen nagy hiány volt észlelhető. A hatalmas vasedénygyár legújabb gyártmányával rövidesen megjelenik a piacon.

Izzólámpagyárat állít fel Bucurestiben a Tungram

Amint jelentettük, a budapesti Tungram izzólámpagyár az angol Lazard Brothers Bank-ház érdekelttségébe került, amely elhatározta, hogy a nemzetközi izzólámpakartell üzleti politikáját gyökeresen átszervezi. Romániában a nemzetközi izzólámpakartellbe tartozó Tungram termékeinek eladásával a Tungram S. A. foglalkozik. Az ország izzólámpabehozatala igen jelentős, mert az eddig alapított izzólámpagyárak a szükségletnek csak jelentéktelen részét fedezik. Minthogy az utóbbi időben a kontingentálási bizottság az izzólámpabehozatali kéréseket rendkívül mostoha elbánásban részesítette, katasztrofális izzólámpa-hiány lépett fel. A szükséglet zavartalan ellátása és az importtal járó nehézségek kiküszöbölése céljából a Tungram S. A., amint értesültünk, elhatározta, hogy Bucurestiben a Str. Scoalei 13 szám alatt izzólámpagyárat állít fel. Az izzólámpagyár részére a kereskedelmi és iparügyi minisztériumtól már el is nyerte az iparpártolási törvény kedvezményeit. Tekintve, hogy a Tungram bucurestii gyára a nemzetközi izzólámpakartell patentje szerint fogja az izzólámpákat előállítani, Románia nemzeti ipara egy rendkívül fontos iparral fog gazdagodni.

FAJVEDŐ.

Szapucsekék páholyjegyét váltanak az Operába. Eppen a Faustot adják. Az első szünetben azt hirdi az asztalny:

- Ugye, Vladimír, ez a Faust szidó?
- Már miért volna szidó?
- Mert olyan énekelve beszél.

Costinescu miniszter a kereskedőkért.

Bucurestii jelentés szerint a bucurestii kereskedők különféle szervezetei egyesültek és új érdekképviselői szervük, a Kereskedők Egyesült Frontja napokban tartotta alakuló ülést, amelyen dr. Costinescu kereskedelmi miniszter is megjelent. A miniszter beszédet tartott a gyűlésen és bejelentette, hogy miniszteri működése során szeretné visszaállítani a kereskedelem teljes szabadságát. Elégedetlen a kontingentálások rendszerével, amely a legnagyobb mértékben megköti a kereskedelem szabad mozgását és elégedetlen a kamarai törvénnyel is, melynek módosítása már munkában van. Megígérte a miniszter, hogy a legközelebbi időben belül előterjeszti a „vad comercial“-ról szóló törvényjavaslatot is, amelyet a kereskedők már régóta sürgetnek szerzett jogaik hathatósabb biztosítására.

PREA DEVREME.

Bătrânul furios: — Bine vinere, la ora aceasta imi aduci fata acasă?
Tânărul: — Ce să fac, la ora opt trebuie să fiu neapărat la birou.

TERMESZETRAJZ.

- Mond, Móriska, hányféle tevé van?
- Kétféle.
- Ugymin?
- Egy púpú és két púpú.
- Na és púp nélküli tevé van-e?
- Van, de az nyomorék.

Udvari műhely

Egy nagyobb és egy kisebb, cipész, bódgós, esztorgályos, címfestő, kefekötő, kosárfonó iparosnak alkalmas.

azonnalra kiadó a Kneffel házban

Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. No. 27.

Elkészült Roman Valér dr. államtitkár új kereskedelmi és ipartörvénytervezete

As új ipartörvény nemcsak a kis- és nagyiparra, hanem a kis- és nagykereskedelemre is vonatkozik. — Képesítéshez kötik a kereskedelem üzését is.

A munkaügyi minisztérium meghallgatja a szakvéleményeket a tervezet parlament elé bocsátása előtt

Bucurestii jelentés szerint a munkaügyi minisztériumban Roman Valér dr. államtitkár elkészítette az új kereskedelmi és ipari törvény tervezetét, amely egységes kódex lesz a két foglalkozásnak. Nálunk eddig az 1884. évi XVII. t.-cikk szabályozta inkább az iparokat, mint a kereskedelemnek üzését, de ezenkívül egész sereg külön törvény is foglalkozott a kereskedelmi és ipari üzemek működésével. A közegészségügyi törvény, a kereskedelmi törvény, a munkaszerződésekről, a vasárnapi munkaszünetről, a kikötőkben végzett munkákról, a kiskorúak és nők foglalkoztatásáról szóló törvények valamennyien idevágóak, de valamennyi különféle alapokra van helyezve, mert más az alaptörvény a régióban, más nálunk és megint más Basarabiában és Bucovinában. Ezek egységesítése, modern alapokra fektetése és összhangba hozatala igen nagy munka volt. A készülő kereskedelmi és ipari kódex egyes rendelkezéseit a múlt szerzőjének különböző szakmai gyűléseken elhangzott beszédeiből már ismerte a kereskedő és iparos-osztály, de ezek nem árulták el a törvénytervezet terjedelmét, amely egyike lesz a legátfogóbb és legszélesebbkörű törvényhozási rendelkezések foglalatának.

A törvény szabályozza mindenekelőtt azokat a feltételeket, amelyek mellett a kereskedelem folytatható, az ipar üzhető lesz.

Vonatkozik a gyáriparra, épügy, mint a kézműiparra, a nagykereskedelemre épügy, mint a kiskereskedelemre, az ezeknél alkalmazott tisztviselőkre, szakképzett és képzettség nélküli munkásokra, ügynökökre és utazókra, segédre és tanoncokra.

Szabályozza a foglalkozásban lévők fizikai és jogi személyi viszonyait, állampolgársági, életkori és erkölcsi viszonyait. Osztályozza a foglalkozásokat természetük szerint, közegészségügyi szempontból, a közrend és köztisztaság, a csendháborítás és az üzemek veszélyessége szempontjából, más szóval a telepengedélyezési eljárás néven ismert szempontok figyelembevételével. Szól a javaslat

a bérlő által folytatott üzemekről és megállapítja, hogy ki milyen feltételek mellett jogosult alkalmazottak tartására. A többféle ipari és kereskedelmi ág egy kézen egyesítése és a képesítés kérdése a legkényesebb pontjai a javaslatnak, amely ezen a téren elég messzemenő rendelkezéseket tartalmaz, mert

a kereskedelem üzését is képesítéshez köti.

Az idevonatkozó rendelkezések olyan szigorúak, hogy az iparigazolvány megvonását és valamely foglalkozástól való eltiltást is felveszi a szankciók közé.

Külön fejezet foglalkozik a kereskedő és iparos nevelésével s e részben megállapítja, hogy ki jogosult tanoncokat és ki segédeket tartani s miképpen történik ezek gyakorlati kiképzése. Új szerveket is létesít a törvény:

Utbaigazító hivatalokat,

amelyek az inasoktatás, a segédképzés és a mester-vizsgák tekintetében ad tanácsokat és felvilágosításokat az érdekelteknek.

Kétféle munkabér-szerződést definiál a javaslat, az egyéni és a kollektív munkabér-szerződéseket, kötelezővé teszi a munkarendek kifüggesztését mindazon műhelyekben, ahol legalább 20 alkalmazottat foglalkoztatnak. Szabályozza a felmondás kérdését úgy az egyéni, mint a kollektív szerződéseknél, külön a műhelyi és külön az irodai és általában a műhelyen kívüli foglalkoztatott alkalmazottakra. Az 1933. február 15-én életbe léptetett munkaügyi törvény változatlanul érvényben marad, megszűnnek azonban az ipartestületek, ipari szakcsoportok létesítésére vonatkozó törvények, valamint a munkabér-szerződésekről, a vasárnapi munkaszünetről, a nők és fiatalok munkájáról és a munkatartam szabályozásáról szóló törvények.

A javaslatot a munkaügyi minisztérium megküldötte tanulmányozás céljából a gazdasági minisztériumoknak és a jogi szakértőknek, valószínű, hogy leadják azt véleményezésre a kereskedelmi és a munkamarknak is s csak ezek véleményének meghallgatása után kerül a minisztertanács, majd a törvényhozási tanács elé.

== Erélyes intézkedések a feketepiac megakadályozására. A gabonaértékesítési kormánybiztoság újabb intézkedéseket fogantatott a feketepiac megakadályozására. Néhány héttel ezelőtt ugyanis a gabonaértékesítési törvény olyan hivatalos magyarázattal látott napvilágot, amelynek értelmében a vámmalmok az általuk vámképpen bevezetett búzát felőrölhetik és házt formájában kereskedelembe hozhatták. Ezzel minden ellenőrzés abban az irányban, hogy valamely piacra kerülő házt törvényes, vagy törvénytelen módon kerüljön forgalomba, szinte lehetlenné vált. A bucurestii kormánybiztoság tehát elrendelte, hogy a mai naptól kezdve a vámmalmok a vám fejében beszolgáltatott búzát kizárólag búza formájában adhatják tovább. Ezt a búzát természetesen szigorúan tilos felőrölni és eladni.

LEVÁGTA!

Egyik vidéki szállóban a portás rémülten rohan a tulajdonoshoz:

— Főnök ur, a 15-ösben 6 cipőgöngyök felakasztotta magát.

— Levágta? — kérdesi megdöbbenve a főnök.

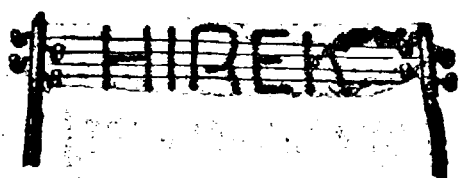
— Nem, még nem halt meg.

== Ismét adnak ki behozatali engedélyt magyar áruk importjára. Diszponibilitás hiányában a kereskedelmi és iparügyi minisztérium a harmadik negyedére importengedélyt Magyarországból történő behozatalra eddig nem adott ki. Pengődiszponibilitáshoz a Banca Natională csak a napokban jutott és így a Magyarországból történő importra megkezdte a kereskedelmi minisztérium a behozatali engedélyek kiadását.

RASPUNS PROMPT.

Un american bogat călătoreşte în Europa.
Într-o zi soţia lui primi următoarea telegramă:
„Soţul dvs. mort în closet. Am găsit 10.000 dolari în buzunar. Ce să facem?”
Ea răspunse prompt: — Trimiteti banii şi trageţi lanţul!

== Milyen idegen állampolgárok maradhatnak az országban. Az aradi munkaügyi felügyelőség közli, hogy az itt-tartózkodó idegen állampolgárok iratait felküldötték a munkaügyi minisztériumhoz. Mindazok, akik kérelmeztek ittmaradásukat és benyújtották a szükséges iratokat, minden további nélkül itt maradhatnak. A minisztérium a beküldött iratokat egyenként bírálja el és az iratok leérkezése után az eredményt azonnal közli az érdekeltekkel.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés megjelentetésenként 4 lej. Éves kiadásoknál árenda díj.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und Administration Arad, Căminul Industrieşilor. — Iparos Otthon.

— Haláleset. E hó 2-án rövid szenvedés után hirtelen meghalt Titteltober Vilmos aradi szobrászmester. Az érdemes iparos hetven évet élt. Csütörtökön délután temették óriási részvét mellett.

— A pékek a túlmagas lisztilletékek csökkentését kérik. Az ország pékmesterei küldöttséget vezettek Bucurestibe a földművelésügyi minisztériumba és átnyújtottak egy emlékiratot, amelyben a liszt illetékek csökkentését kérték. A pékmesterek beadványukban rámutatnak arra, hogy 25 banit a hadfelszerelési alapra, 90 banit a buzaértékesítési alap javára, továbbá hat százalékos városi illetéket és hat százalékos forgalmi adót fizetnek. Ez olyan nagyarányú megterhelést jelent, hogy a pékek nem bírják el. Utainak a pékek arra is, hogy a buza ára a legutóbbi maximuma óta emelkedett. A pékmesterek kívánságaival a központi buzaértékesítő bizottság legközelebb foglalkozik.

MOTIV

Comisarul se adresează ucigaşei:

— Dacă ai vrut numai să-ţi sperii, de ce n-ai încălcat revolverul cu gloanţe oarbe.

— Dar cu gloanţe oarbe nu s'ar fi speriat!

— Október 9-ig kell befizetni a forgalmi adót. Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy a forgalmi adókat október 9-ig kell befizetni. Az adók pontos befizetésének határidejét azért szükséges betartani, mert az adminisztrációs munka hosszú időt vesz igénybe. Az érdekeltek tehát saját érdekében cselekednek akkor, amikor a forgalmi adót pontosan befizetik.

— Autóadók szigorú behajtása. A pénzügyigazgatóság figyelmezteti az autótulajdonosokat, hogy az autóadót pontosan fizessék be, mert közegei révén szigorúan ellenőrzi, hogy az érdekeltek eleget tettek-e adófizetési kötelezettségüknek. Akik nem fizetik be a negyedévi autóadót az előírt határidőn belül, azok a negyedévi adó háromszorosát, mint büntetést, ezenkívül a rendes adót kötelesek kifizetni.

MEGPRÓBÁLHATNAD TE IS.

Proccă az újságban a legújabb megfiatalító módszerről olvas.

— Te, Adolf, — mondja az urának, — elmehetnél és megpróbálhatnád ezt a dolgot te is.

Proccă ur legyint a kezével és így szól:

— Amíg élsz, nem megyek.

— A nagy malmok a liszt-illeték eltörlesztését. A bucarestii nagymalmok küldöttségileg jelentek meg a földművelésügyi miniszter előtt és kérték az ugynevezett valorifikálási illetéknek — az örölt liszt után szedett 90 és 25 banis fogyasztási adónak eltörlesztését, mert a gabona-árak ugyanis állandó emelkedésben vannak és a termelői prémiumok fizetése nem indokolt.

— Vasárnap is vámolnak. Bucurestiből jelentik: A vámigazgatóság rendelkezése a jövőben az export-árakat vasárnap és ünnepnapokon is elvámolják, nehogy a szállításhoz késedelem álljon be. A tisztviselők ezért a munkáért külön díjazásban részesülnek.

ESIK AZ ESŐ?

Pöccg haza jön. A cipője csupa víz.

— Eszik az eső? — kérdezi a felesége.

— Nem, csak a szél fúj.

Bucurestiben, Brasovban és Timisoarán még a házadómentesség megszüntetése se tudta megölni az építőipar konjunkturáját

Ardeal többi nagyobb városaiban is elég élénk az építési kedv, de meg se közelítik a három szerencsés várost.

Az Astra-Unio-Romloc brasovi üzemei csak a jövő év végéig készülnek el

A házadómentességet biztosító kedvezmények megszüntetésével az építkezések csökkenése volt várható. Ezzel szemben a fővárosban és Ardeal nagyobb városaiban nem remélt építkezési kampány folyik. A főváros nagy arányú építkezéseinek kívül komolyabb építkezési tevékenység van Timisoaran és Brasovban. A többi nagyobb városokban, mint Clujon, Tg.-Muresen, Satu Mare és vannak kisebb-nagyobb építkezések, azonban a timisoarai és brasovi építkezések arányait nem érik el.

Timisoaran az ezévi építkezések jóval meghaladják az 1934. évi. Magánépületekbe ezidén 320—350 millió lejt investáltak és cca 1500 lakást építettek. A középítkezések közül legjelentősebb a színház átépítése és restaurálása, amely ezidén aligha nyer befejezést. A város még vágóhid további kibővítése munkálatait is elvégezteti, 8 millió lejes előirányzattal. A vágóhídon kívül a Nemzeti Takarékszövetkezet által Timisoara városának rendelkezésére bocsátott 20 millió lejes kölcsönből kisebb-nagyobb építkezést bonyolítanak le. Az állami építkezések között jelentősebb a 12 millió lejt költséggel épülő tanoncotthon. Folyamatban van a Societatea Femeilor leányotthonának 10 millió lejes építkezése is.

Az építkezések következtében a telekárak 5—20 százalékkal emelkedtek, viszont a lakbérek változatlanok, tekintve, hogy lakásbőség van.

Brasov városában az építkezések között az I. A. R. repülőgépgyár és az Astra vagongyár építkezései vezetnek. Jelentős magánépítkezések is folynak, amelyeket az tesz rentabilissá, hogy a város két szezónban, nyáron négy hónapig és télen három hónapig üdülőhely és így az idegenforgalom kedvező lakbérjövödelmet biztosít a háztulajdonosoknak. A brasovi lakbérek olyan magasak, mint a fővárosban. A kültelki telekárakban ezidén 25 százalékos, a belvárosi jobb telekben pedig 50 százalékos volt az áremelkedés. Szakértői becslés szerint, Brasovban 660 új lakást építettek ez évben.

Információink szerint, az Astra és Unio üzemei valószínűleg csak a jövő év végén készülnek el. A vállalat sem munkás, sem tisztviselői lakásokat nem épített, úgy hogy az odatelepülő, cca. 2500 családnak magánépítkezések útján kell lakást biztosítani. A jövő évben tehát az eddigieknél is nagyobb konjunktura várható Brasovban. Az Astra és az Unio gyár új üzemeit 40.000 négyzetméter területen építi be cca. 100 millió lejt költséggel.

Szerkesztői üzenetek

Többeknek Tg.-Mures. A munkaadóknak munkások elleni keresete nem bélyegmentes. A munkügyi törvény 70-ik szakasza értelmében csak a munkás által indított munkaperek keresete mentesek a bélyegilleték alól. A munkásoknak adott eme törvényes kedvezmény így csak a fizetés ki nem adása címén indított perekre érvényes. Ha a követelés jogcíme kártérítési jellegű és nem kifejezetten a fizetés megtérítéséről szól, a munkás keresete is bélyegköteles.

Iparos fia Cluj. A részvénytársaság igazgatója a tisztviselői kar élén áll ugyan, de ténykedése abból áll, hogy működését a részvénytársaság felügyelőbizottságának előírásai szerint folytatja. Eszerint a részvénytársasági igazgató jogviszonya a részvénytársasággal szemben alkalmaztatási jellegű jogviszony és így a munkügyi törvény rendelkezései alá tartozik.

Maestru pantofar Brasov. Comunicăm bucuros in coloanele gazetei noastre „Meseriaşul” articole referitoare la mica industrie in limba română, aceste însă trebuie să fie scrise foarte citit şi numai pe una pagină a hărtiei.

Asztalosmester Oradea. Kele Sándor dr. Tg.-Muresen tartott törvényismertető előadása, amelyben a forgalmi adóról szóló törvényről alapos és minden részlete kiterjedő utbaigazítást nyújtott a székhely főváros Magyar Iparos Egyesületének termében összegyűlt nagyszámú iparos hallgatójának, más városokban is méltó érdeklődést keltett. Több helyről érkezett szerkesztőségünkbe olyanirányú megkeresés, hogy interviuáljunk Kele Sándor dr.-nál, hajlandó volna-e a forgalmi adóról szóló törvényről, vagy esetleg más nagyfotosszerű ipari törvényről más városban is előadást tartani. Lapunk jogi rovatának vezetője a kérés elől nem zárkozik el, hogy ha hivatalos helyről jön az. Vegye fel tehát az összeköttetést az ottani ipartestület vezetésével és mi azt hisszük, nem lesz akadálya, hogy Kele Sándor dr.-t Oradea iparosága is meghallgassa.

Mures-megyei szabómester. Lapunkat október elsőjétől megindítjuk az Ön címére. Az a kérdésünk, hogy negyedévenként, vagy félévenként előre küldje be az előfizetési díjat. Kisebb hely-

ségekben ugyanis nincsen „Az Iparos”-nak helyi képviselője, az inkasszót a központból nem tudjuk utólagosan lebonyolítani és az előfizetés lejártá után nincs módunkban a lapot tovább küldeni.

Ami a kontárügyben írt panaszát illeti, nem adhatunk más tanácsot, minthogy forduljanak az ottani iparosok a helyi főszolgabíróhoz, mert ez az egyetlen fórum, amely ebben az ügyben eredményesen intézkedhet.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industrieşilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt in restaurant cu cotizaţie lor, să achite restanţa in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 şi 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează in tre timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedaţi:

In Grupa A. Csoportban 858 vad. I. Dimitrie Apatean Demeterné.

In Grupa B. csoportban 876 Maria Stanib Mária.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunica cu asociatii, că cotizaţiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

In Grupa I. Csoportban változatlanul 792 sorozámig esedékes a fizetés.

In Grupa II. csoportban Alex. Kovács Sándor 876.

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatikus megszűnik, azaz ha a tag körben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a követendő elhunyt tagjaink után esedékes: